

Értékelési útmutató az emelt szintű szóbeli vizsgához

Az emelt szintű szóbeli feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden szóbeli feleletet ezen szempontok segítségével kell értékelni.

A következő táblázatok az értékelési szempontokat és az egyes szempontoknál adható maximális pontszámot mutatják.

Társalgás

Értékelési szempont	Pontszám
A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	3
Nyelvhelyesség, szókincs, kifejezésmód	2
Összesen	5

Vita

Értékelési szempont	Pontszám
A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása	5
Szókincs, kifejezésmód	2
Nyelvtan (mondattan, alaktan)	2
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	1
Összesen	10

Önálló témakifejtés

Értékelési szempont	Pontszám
Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése	5
Szókincs, kifejezésmód	4
Nyelvtan (mondattan, alaktan)	4
Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés	2
Összesen	15

Amennyiben a vizsgázó felelete bármelyik feladatnál az első értékelési szempont alapján 0 pontos, az adott feladat összpontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Társalgás (Első feladat)

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően értette-e a vizsgáztató kérdéseit;
- megfelelően válaszolt-e a vizsgáztató kérdéseire;
- aktívan vett-e részt a beszélgetésben;
- képes volt-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására.

Nyelvhelyesség, szókincs, kifejezőmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó a szintnek, a témának, a szituációnak és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket használja-e, ill., hogy a vizsgázó

- szókincsse megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a szituációnak és a szerepnek;
- képes-e a célnyelvi udvariasság és a megfelelő stílus alkalmazására.

Vita (Második feladat)

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elérte-e a feladatnak megfelelő kommunikációs cél(oka)t,
- a vizsgázó hitelesen és érthetően képviselte-e véleményét,
- a vizsgázó megfelelően reagált-e a vizsgáztató ellenkező véleményére,
- a vizsgázó kitért-e a megadott szempontokra,
- a vizsgázó aktívan vett-e részt a beszélgetésben,
- a vizsgázó képes volt-e a kommunikációs stratégiák alkalmazására,
- a vizsgáztatónak kellett-e segítő kérdéseket feltennie.

Szókincs, kifejezőmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincsse megfelel-e a témának és a közlési szándéknak, a helyzetnek és a szerepnek;
- képes-e a célnyelvi udvariasság és a megfelelő stílus alkalmazására.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó a szintnek, a témának, a helyzetnek és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket használja-e.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- kiejtése és hanglejtése.

Önálló témakifejtés (Harmadik feladat)

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy

- a vizsgázó elég részletesen fejtette-e ki a témát,
- a vizsgázó kitért-e mindhárom irányító szempontra,
- a vizsgázó logikusan rendezte-e el a mondanivalóját,
- a vizsgázó összefüggően fejtette-e ki a mondanivalóját,
- a vizsgáztatónak kellett-e segítő kérdéseket feltennie.

Szókincs, kifejezésmód

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- szókincse megfelel-e a témának és a közlési szándéknak,
- képes-e a célnyelvi udvariasság és a megfelelő stílus alkalmazására.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó a szintnek és a témának, a helyzetnek és a szerepnek megfelelő nyelvtani eszközöket használja-e.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

Ezen az értékelési szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó beszéde érthető-e és követhető-e, azaz megfelelő-e

- a beszédtempója,
- kiejtése és hanglejtése.

Értékelési skála a *társalgás* feladathoz

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
- A vizsgázó teljes mértékben eléri kommunikációs célját, minden információt közöl partnerével. - A vizsgázó aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- A vizsgázó csaknem teljes mértékben eléri kommunikációs célját, a szükséges információk többségét közli partnerével. - A vizsgázó aktívan vesz részt a beszélgetésben, és törekszik a kommunikációs stratégiák megfelelő alkalmazására.	- A vizsgázó nagyrészt eléri kommunikációs célját, a lényeges információkat közli partnerével, nagyrészt megfelelően választ. - A vizsgázó igyekszik aktívan részt venni a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- A vizsgázó nem éri el kommunikációs célját, nem képes a megfelelő információkat közölni, illetve visszakérdezni. - A vizsgázó nem kezdeményez és/vagy nem képes a beszélgetésben részt venni, kommunikációt megvalósítani.

Nyelvhelyesség, szókincs, kifejezőmód

2 pont	1 pont	0 pont
- A vizsgázó többnyire helyesen használja a nyelvtani struktúrákat, a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincsset használ. - Kevés hibát ejt, hibái nem nehezítik a mondanivaló megértését. - Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését. - A vizsgázó ritkán keresi a szavakat. - Megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó ejt hibákat, de hibái csak néhol nehezítik a mondanivaló megértését. - Szókincese időnként szegényes, a nem megfelelő szóhasználat enyhén akadályozza a mondanivaló megértését. - A vizsgázó helyenként megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető. - A vizsgázó szókincese szegényes, a nem megfelelő szóhasználat akadályozza a mondanivaló megértését. - A vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Értékelési skála a *vita* feladathoz

A kommunikációs cél elérése és az interakció megvalósítása

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
- A vizsgázó teljes mértékben eléri kommunikációs célját, hitelesen és a helyzetnek megfelelő módon képviseli véleményét. - Álláspontját érvekkel támasztja alá. - A vizsgázó mind a három megadott szempontra kitér. - A vizsgázó megfelelően reagál az övétől eltérő véleményre. - A vizsgázó aktívan vesz részt a beszélgetésben, és megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- A vizsgázó nagyrészt eléri kommunikációs célját, véleményét kifejti, törekszik alátámasztani álláspontját. - A vizsgázó legalább két megadott szempontra kitér. - A vizsgázó többnyire megfelelően reagál az övétől eltérő véleményre. - A vizsgázó igyekszik aktívan részt venni a beszélgetésben, és általában megfelelően alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- A vizsgázó röviden fejti ki véleményét, és csak egyetlen érvet említ. - A vizsgázó legalább egy megadott szempontra kitér. - A vizsgázó nehezen kezdeményez. A beszélgetőpartner véleményére túl lassan/hibásan reagál. - Többnyire hibásan alkalmazza a kommunikációs stratégiákat.	- A vizsgázó nem éri el kommunikációs célját, segítő kérdések segítségével sem képes a megfelelő információkat közölni, illetve ezekre rákérdezni. - A vizsgázó érveket nem használ, és egyetlen megadott szempontra sem tér ki. - A vizsgázó nem kezdeményez. A beszélgetőpartner véleményére nem reagál. - A vizsgázó nem képes a beszélgetésben részt venni, kommunikációt megvalósítani.

Szókincs, kifejezőmód

2 pont	1 pont	0 pont
- A vizsgázó a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincset használ. - Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését. - A vizsgázó ritkán keresi a szavakat. - Megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincset használ. - Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. - A vizsgázó többször keresi a szavakat és/vagy ismételi. - A vizsgázó általában megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó szókincse szegényes, a nem megfelelő szóhasználat akadályozza a mondanivaló megértését. - A vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

2 pont	1 pont	0 pont
- A vizsgázó többnyire helyesen használja a nyelvtani struktúrákat. - Kevés hibát ejt, hibái nem nehezítik a mondanivaló megértését.	- A vizsgázó több hibával használja a nyelvtani struktúrákat. - Hibái általában nem nehezítik a mondanivaló megértését, vagy csak kevés, a megértést nehezítő nyelvi hibát ejt.	- A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

1 pont	0 pont
- A vizsgázó beszédtempója megfelelő, esetleg helyenként lassú. - Kiejtése és hanglejtése megfelelő, bár beszédén érezhető az anyanyelvi hatás. Beszéde érthető és követhető.	- A vizsgázó nagyon lassan, szaggatottan beszél. - Beszédtempója, valamint kiejtése és hanglejtése akadályozza a mondanivaló megértését.

Értékelési skála az *önálló témakifejtés* feladathoz

Részletesség, önállóság és a mondanivaló összefüggő kifejtése

5 pont	4 pont	3–2 pont	1 pont	0 pont
- A vizsgázó mindhárom irányító szempont felhasználásával részletesen és megfelelő mélységben tárgyalja a témát. - Témakifejtése önálló, nincs szüksége segítő kérdésekre. - Mondanivalóját logikusan és összefüggően adja elő.	- A vizsgázó témakifejtése még megfelelően részletes, két irányító szempontot fejt ki önállóan. - Segítő kérdésekre válaszolva képes a harmadik irányító szempont kifejtésére is. - Törekszik arra, hogy mondanivalóját összefüggően és logikusan adja elő.	- A vizsgázó túl röviden tárgyalja a témát (önállóan csak egy irányító szempontot fejt ki részletesen, a többit felületesen). - Segítő kérdésekre válaszolva is csak részben képes a téma további kifejtésére. - Mondanivalójának elrendezése esetleges, témakifejtése többnyire nem összefüggő.	- A vizsgázó nem képes önállóan kifejteni a témát, csak egy-két irányító szempontot tárgyal felületesen. - Nehezen válaszol a segítő kérdésekre. - Nem rendezi logikusan mondanivalóját. - Sokszor használ összefüggéstelen mondatokat.	- A vizsgázó nem képes önállóan kifejteni a témát, csak felületesen, általánosan közeli meg azt. - Nem tud válaszolni a segítő kérdésekre sem. - Izolált, összefüggéstelen mondatokat használ.

Szókincs, kifejezőmód

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
- A vizsgázó a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccset használ. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését. A vizsgázó ritkán keresi a szavakat. Megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccset használ. - Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. - A vizsgázó többször keresi a szavakat és/vagy ismételi. - A vizsgázó általában megfelelően alkalmazza a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó egyszerű szókinccset használ. - Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami esetenként jelentősen nehezíti a mondanivaló megértését. - A vizsgázó sokszor keresi a szavakat, és sokat ismételi. - Előfordul, hogy a vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.	- A vizsgázó szókinccse szegényes, a nem megfelelő szóhasználat akadályozza a mondanivaló megértését. - A vizsgázó megsérti a célnyelvi udvariasság alapszabályait.

Nyelvtan (mondattan, alaktan)

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
- A vizsgázó többnyire helyesen használja a nyelvtani struktúrákat. - Kevés hibát ejt, hibái nem nehezítik a mondanivaló megértését.	- A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. - Hibái általában nem nehezítik a mondanivaló megértését, vagy csak kevés, a megértést nehezítő nyelvi hibát ejt.	- A vizsgázó csak a leg-egyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. - Sok hibát ejt, hibái jelentősen megnehezítik a mondanivaló megértését.	- A vizsgázó mondanivalója a nyelvtani hibák miatt nem érthető.

Beszédtempó, kiejtés, hanglejtés

2 pont	1 pont	0 pont
- A vizsgázó beszédtempója megfelelő, esetleg helyenként lassú. - Kiejtése és hanglejtése megfelelő, bár beszédén érezhető az anyanyelvi hatás. - Beszéde érthető és követhető.	- A vizsgázó lassan, akadózva beszél. - Kiejtése és hanglejtése többnyire elfogadható. - Beszédén az anyanyelvi hatás igen erősen érezhető. - Beszédtempója, kiejtése és hanglejtése helyenként nehezíti a mondanivaló megértését.	- A vizsgázó nagyon lassan, szaggatottan beszél. - Beszédtempója, valamint kiejtése és hanglejtése akadályozza a mondanivaló megértését.